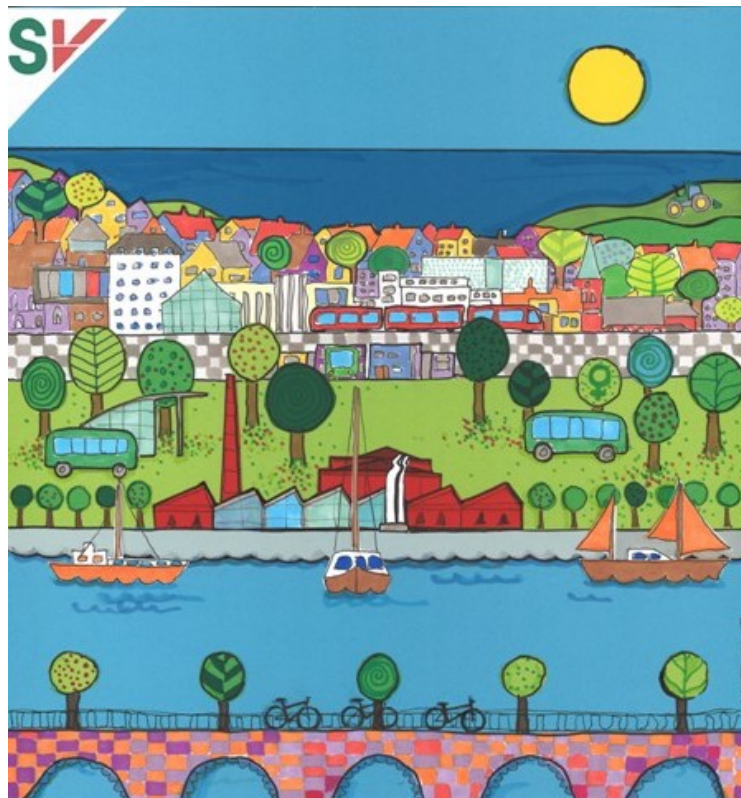

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11

EN RETTFERDIG OG BÆREKRAFTIG KOMMUNE

Sandnes SV - Utkast til arbeidsprogram 2019-2023

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22 Sandnes kommune skal være inkluderende, bærekraftig og rettferdig. Vi skal ta
23 klimautfordringene på alvor, og gjøre kommunen livskraftig. Landbruket skal sikres
24 forutsigbarhet og sikkerhet for framtidig drift, samtidig som vi sikrer gode
25 grøntområder utenfor byen og grønne lunger inni byen. Vi skal gjøre sentrum levende
26 samtidig som bydelene skal styrkes. Vi må sikre kommende generasjoner nye
27 muligheter i vår fargerike kommune. I dag lever rundt 1000 barn i fattigdom i
28 Sandnes. Slik kan det ikke fortsette. Vi må utjevne de sosiale forskjellene i
29 kommunen. Vi skal arbeide aktivt for at alle skal ha gode oppvekstvilkår, og FNs
30 klimarapport og bærekraftmål skal være premiss for våre politiske prioriteringer, slik
31 at kommende generasjoner får nye muligheter.

32

33

34

EN RETTFERDIG KOMMUNE

35 Sandnes kommune skal være en kommune for alle, og vi ønsker alle innbyggerne i
36 Forsand velkommen inn i vår nye felles kommune. Sandnes SV vil arbeide for en
37 rettferdig og inkluderende kommune, som er like trygg og tilpasset for kvinner og
38 jenter som for menn og gutter, for transpersoner, homofile og lesbiske, og for
39 innflyttere enten de kommer fra nabokommunene eller fra andre land. Vi må sikre at
40 ingen i kommunen undertrykkes politisk, sosialt eller økonomisk. Vårt mål er et
41 likestilt samfunn som ikke begrenser folks frihet og mulighet.

42 Det bor snart 80 000 innbyggere fra nær 140 nasjoner i kommunen. I tillegg er rundt
43 30% av innbyggerne under 20 år. Sandnes SV mener vi må styrke demokratiet, og
44 sikre at alle innbyggerne får bidra til utvikling av lokalsamfunnet gjennom blant annet
45 å invitere til folkemøter, engasjere skolene og innbyggerinitiativ. Vi vil motarbeide
46 sentralisering, og sikre at innbyggerne i hele kommunen fortsatt skal få gode
47 tjenester. Vi vil også samarbeide med fagbevegelsen for å sikre at kommunen er en
48 god arbeidsgiver, og med miljøorganisasjoner for å sikre at kommunen tar
49 klimautfordringene på alvor.

50

51 Sandnes kommune er arbeidsgiver for over 5 700 ansatte, og vi får flere ansatte i
52 forbindelse med kommunesammenslåingen med Forsand. Vi må samarbeide med
53 de ansatte i Forsand for å gjøre sammenslåingen best mulig for alle. Vi vil at
54 oppgaver og tjenester skal beholdes i Forsand, og at samarbeid mellom
55 administrasjonene skal bidra til styrking av tjenestene.

56

57 De ansatte i Sandnes har vært gjennom omstilling og omorganisering i flere år.
58 Konsekvensen er kutt i stillinger selv om folketallet går opp. Dette har bidratt til økt
59 sykefravær. SV vil arbeide for bedre arbeidsvilkår for renholdere, ansatte i skolene og
60 barnehagene, hjemmetjenesten og på sykehjemmene, slik at de ansatte klarer å stå i
61 jobben lenger. Det vil være nødvendig å etablere kommunale vikarbanker i alle
62 sektorer. Det gir bedre tjenester og mindre sykefravær. Dersom det er nødvendig vil
63 SV finansiere gode lønns- og arbeidsvilkår med innføring av eiendomsskatt, først og
64 fremst på verk og bruk, og kraft.

65

66 SV vil også fortsette arbeidet for å styrke vilkårene for vekst- og atføringsbedriftene
67 Attende og ProService slik at vi sikrer alle en mulighet til å jobbe. SV mener at
68 tillitsbaserte tjenester er framtiden, der ansatte får bruke sin kompetanse til beste for
69 barn i barnehagen, på skolene, på sykehjemmene og i hjemmebaserte tjenester. Det
70 er på tide å rydde vekk stoppeklokkene.

71

72 Sandnes SV vil arbeide for at kommersielle aktører ikke får fortsette å hente ut
73 ubegrenset med penger fra driften i barnehagene. Vi mener at foreldrebetalingen og
74 våre skatte kroner skal komme barna og de ansatte i barnehagene til gode. De
75 ansatte gjør en fantastisk jobb, og vi mener alle fortjener like gode arbeidsvilkår. I
76 dag får ansatte i kommersielle barnehager dårligere pensjonsavtale, mens eierne
77 henter ut penger fra driften. Det får store konsekvenser for de ansatte når de
78 pensjoneres.

79

80 Offentlige velferdstjenester er sentralt i en likestilt kommune, og er viktig både for
81 brukere og ansatte. I dagens Sandnes er det flere kvinner enn menn som arbeider i
82 kommunen. Vi mener derfor at kommunen har et særlig ansvar for å fremme
83 likestilling på arbeidsplassen. SV vil også arbeide for utjevning av lønn. I dag tjener
84 kvinner i snitt 85% av det menn gjør, slik kan det ikke fortsette. Vi vil derfor fortsette
85 arbeidet for likelønn og retten til heltidsstilling, samtidig som vi vil øke
86 grunnbemanningen. Vi vil også fortsette arbeidet for et inkluderende arbeidsliv, og ta
87 eventuelle varslings saker på alvor. SV vil arbeide for etablering av et varslerombud
88 for å ivareta begge parter. Og vi mener Oslo modellen må legges til grunn for anbud
89 og oppfølging av kontrakter. Det er også viktig at kommunen blant annet følger opp
90 avtaler og sjekker at leverandører følger opp krav om lærlinger, fast ansettelse og
91 kun en underleverandør.

92

93 **Sandnes SV vil arbeide for:**

94

- 95 • fortsatt gode offentlige velferdstjenester
- 96 • at kommunale arbeidsplasser og tjenester ikke konkurranseutsettes eller
- 97 • privatiseres
- 98 • at kommersielle barnehager tilbakeføres til det offentlige
- 99 • økt grunnbemanning
- 100 • rett til fast stilling
- 101 • rett til heltidsstilling
- 102 • lik lønn for likt arbeid
- 103 • at kommunen øker lærlingeinntaket til 2,5 pr 1000 innbygger
- 104 • at kommunen tilbyr lærlingplass i vekst- og attføringsbedriftene for elever som
- 105 • trenger tilrettelegging
- 106 • å tilby tillitsbaserte tjenester
- 107 • flere plasser i vekst- og attføringsbedriftene
- 108 • redusert bruk av midlertidige stillinger
- 109 • stoppe bruk av eksterne vikarer
- 110 • å bygge ut kvalifiseringstilbud og oppsøkende tjenester for å få
- 111 • minoritetskvinner i arbeid
- 112 • at kommunen tilbyr praksisplasser til voksne innvandrere i forbindelse med
- 113 • språktrening og arbeidslivserfaring
- 114 • at kommunens ansatte gjenspeiler det etniske og kulturelle mangfoldet i
- 115 • befolkningen
- 116 • at kommunen driver et aktivt attføringarbeid
- 117 • at det skal gjennomføres forsøk med sekstimersdag i Sandnes kommune
- 118 • at flere menn skal velge Sandnes kommune som arbeidsgiver
- 119 • å styrke skattekontoret slik at de kan utføre flere kontroller

120

121

122

EN KOMMUNE FOR ALLE

123
124

125 **SOSIAL UTJEVNING:**

126

127 Bekjempelse av fattigdom er en viktig SV-sak. Selv om Norge er et rikt land, er det
128 fattige innbyggere i vår kommune. Nærmere 1000 barn lever i dag i familier som
129 mottar sosialhjelp. Arbeid og bolig er sentralt her. Nye grupper, ikke bare tradisjonelle
130 sosialhjelpsmottakere trenger hjelp fordi det er dyrt å leie eller kjøpe i et stramt
131 boligmarked.

132 Det er også viktig at de ansatte i barnevernstjenesten får gode rammer slik at de kan
133 bistå familier, og barn som trenger hjelp utenfor familien uten ventetid. Vi mener også
134 at vi må få på plass en bemanningsnorm. Godt sosialt arbeid krever at man bruker tid
135 med dem som har en utfordring, og for at folk skal fortelle, må de stole på den som
136 skal hjelpe. Barnevernet har vanskelige saker som involverer foreldre som er både
137 skeptiske og redde. Ved å redusere mengden saker hver ansatt i barnevernet skal
138 behandle, vil ansatte få bedre mulighet til å følge dem opp over tid.

139 Vi vil også prioritere å øke ansatte i NAV, slik at de får anledning til å følge opp den
140 enkelte over tid. Vi mener NAV må prioritere oppgaver med veiledning og oppfølging
141 slik at flere kommer seg tilbake til arbeidslivet, enten det gjelder integrering eller
142 arbeidsveiledning.

143

144 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 145 • at kommunen skal bidra til at funksjonshemmede, yrkeshemmede, minoriteter,
146 rusavhengige og psykisk syke kommer inn på arbeidsmarkedet gjennom
147 vekst- og utførelsesbedrifter som Pro-Service og Attende
- 148 • at kommunen skal bidra til at alle har mulighet for å få en trygg bolig. Det
149 gjelder og enslige mødre og kvinner som har vært utsatt for vold
- 150 • at det må anskaffes flere utleieboliger og budsjetteres mer midler for
151 startlansordningen for vanskeligstilte grupper
- 152 • at husleien i kommunale boliger ikke skal økes mer enn konsumprisindeksen
- 153 • å videreutvikle leie-eie konseptet
- 154 • at ingen er ekskludert fra skole-, kultur-, friluft-, eller andre felles aktiviteter på
155 grunn av fattigdom
- 156 • at satsene for sosialhjelp skal økes
- 157 • at familier som mottar sosialhjelp ikke skal få kutt i barnetrygden
- 158 • at kommunen utvider tilbudet om Kongesommer
- 159 • at kommunen styrker Opplevelseskortet slik at flere barn får anledning til å
160 delta på aktiviteter sammen med venner

161

162

163 **ELDRE**

164 Sandnes har en ung befolkning, men antall eldre vil øke sterkt i åra som kommer.
165 Sandnes skal være en kommune som gir sine eldre innbyggere trygghet, et
166 mangfoldig aktivitetstilbud og god pleie til dem som har behov for det, i hjemmebasert

167 omsorg eller i kommunale heldøgntilbud. Like viktig er det å sørge for tilstrekkelig,
168 kvalifisert bemanning. Det må tas spesielle hensyn til eldre innvandrere.
169 Sandnes SV vil arbeide for å innføre aktivitetstid. Det vil gi brukere over 67 år med
170 hjemmebaserte tjenester 60 minutters hjelp til fri disposisjon inntil tre ganger hver
171 måned. Hensikten er å gi dem en bedre hverdag gjennom aktivitet og deltagelse.
172

173 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 174 • at eldresentrene skal gis forutsigbare midler til å gi et variert tilbud
- 175 • at kommunen sørger for hjemmehjelp og hjemmesykepleie i henhold til faglig
- 176 vurdering av behov
- 177 • at terskelen for å få nødvendig hjemmehjelp må senkes
- 178 • å øke antall plasser på dagsentrene
- 179 • at det skal bygges flere kommunale omsorgs- og sykehjemsplasser
- 180 • å styrke bemanningen innenfor eldreomsorgen
- 181 • at bo- og aktivitetssenter får et bedre innhold
- 182 • at kommunen legger til rette for variert boform for eldre og syke, som for
- 183 eksempel bokollektiv
- 184 • at kommunen må legge til rette for varierte tilbud for demente pasienter
- 185 • at kommunen legger til rette for en fleksibel arbeidstidsordning for eldre
- 186 • å styrke arbeidet med hverdagsrehabilitering

187

188

189 **FUNKSJONSHEMMEDE**

190 For SV er det en prioritert oppgave å framskynde bygging av boliger for
191 funksjonshemmede. Mange pårørende har stort omsorgsansvar og sliter med at det
192 er for få avlastningsplasser. Vi må også sikre nok ansatte i boligene slik at personer
193 som blir syke på jobb blir ivaretatt og faktisk kan reise hjem til en bolig med
194 bemanning.

195 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 196 • at behovet for boliger for funksjonshemmede skal være dekket
- 197 • at det sikres tilstrekkelig bemanning i boliger for funksjonshemmede
- 198 • å opprette flere avlastningsplasser
- 199 • tilstrekkelig antall dagplasser
- 200 • at ordningene med brukerstyrt personlig assistent og støttekontakter
- 201 videreføres og utvides
- 202 • å sikre et variert og tilpasset fritidstilbud
- 203 • at friområder planlegges sammen med funksjonshemmedes råd med sikte på
- 204 tilgjengelighet for alle
- 205 • at det stilles krav om tilgjengelighet og brukervennlighet i alle bygge- og
- 206 reguleringssaker
- 207 • at kommunen skal sørge for at det blir foretatt en kartlegging av
- 208 brukervennlighet og tilgjengelighet for funksjonshemmede i Sandnes

209

210 RUSPOLITIKK

211 I Sandnes er mange rusavhengige uten bolig. Det fører til at kommunen må bruke
212 store midler på overnatting på hospits. Dette er et dyrt og dårlig tilbud for
213 rusmisbrukere. Bolig er en forutsetning for en bedre livskvalitet. SV vil arbeide for at
214 de som er under behandling får et botilbud som er adskilt fra de som er aktive
215 rusmisbrukere. Alkohol er det største rusproblemet, og i følge WHO er pris og
216 tilgjengelighet det som har størst innvirkning på alkoholkonsumet.

217 Sandnes SV vil arbeide for at:

- 218 • rusmisbrukere sikres bolig med nødvendig oppfølging
- 219 • rusmisbrukere sikres et nødvendig helsetilbud
- 220 • driften på Funkishuset sikres
- 221 • problematikken med psykiatri og rus må få særskilt oppmerksomhet
- 222 • skjenketidene ikke utvides, og det settes tak på antall skjenkesteder
- 223 • skjenking ikke utvides til nye arenaer som frisørsalonger, idrettsarrangement
- 224 o.l.

225

226 HELSE

227 En høy kvalitet på helsetilbudet i kommunen betyr ikke bare et godt legetilbud, men
228 også at det drives et godt og aktivt folkehelsearbeid. Dette betyr at det er
229 sammenheng mellom miljø og helse. Sandnesmarka, friluftstilbud, gode gang - og
230 sykkelveier er forebyggende helsearbeid på lik linje med støyskjerming og reduksjon
231 av klimautslipp. Dette skal Sandnes prioritere som Sunn By.

232 Helsestasjoner er et viktig element i det forebyggende arbeidet. Når den statlige
233 opptrappingsplanen for psykiatri med øremerkede midler opphører, må kommunen
234 fortsette å prioritere midler til psykiatri.

235 De fleste av ungdommene våre har det bra, men dessverre gjelder dette ikke alle.
236 Andelen ungdommer som sliter med psykiske helseplager øker. Ensomhetstallene
237 har aldri vært høyere siden Ungdata startet sine landsomfattende undersøkelser i
238 2010. Vi i SV vil støtte opp om L54 og åpne sosiale møteplasser hvor ungdom kan
239 møtes uten forventningspress og stress. Vi må tenke langsiktig når det gjelder
240 støtteordninger for forebyggende arbeid blant ungdom.

241 Det er viktig med nok helsepersonell og andre voksenpersoner på skolene, slik at
242 ungdommen har tilgang til gode samtaletilbud. Vi vil arbeide for at Sandnes følger
243 Helsedirektoratets minstenorm for antall barn per helsesøster i 100 prosent stilling.
244 På barneskolen skal en helsesøster ha ansvar for 300 elever, på ungdomsskolen
245 550 elever og på videregående skoler 800 elever.

246 SV vil prioritere tiltak rettet mot familier med låg inntekt, slik at barn og ungdom fra
247 disse familiene får samme muligheter til å delta i samfunnet som andre ungdommer.
248 Altfor mange faller utenfor på grunn av økonomi. Kommunen må aktivt støtte opp om

SANDNES SV. ÅRSMØTE 2019
VEDLEGG 5

249 ordninger som gir barn og unge, skoler og barnehager tilgang på gratis tur- og
250 friluftsutstyr.

251 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 252 • å sikre friluftsområdene for allmennheten
- 253 • at kommunen bidrar med driftstilskudd til FriLager
- 254 • at nye boligområder får lett tilgang til grøntområder
- 255 • at det skal planlegges helsestasjoner i nye boområder
- 256 • å prioritere ungdomshelsestasjonen
- 257 • at helse- og ernæringskunnskap styrkes i skolen
- 258 • å styrke skolehelsetjenesten, også i videregående skoler
- 259 • at det ansettes flere kommunale fysio- og ergoterapeuter
- 260 • at det bygges flere boliger for mennesker med psykiske lidelser
- 261 • å gi møtesteder som Kontaktsenteret trygge økonomiske vilkår
- 262 • at kommunen fortsetter samarbeidet med Mental Helse
- 263 • at det ikke aksepteres retusjert og seksualisert reklame på offentlige area

264

265

266 **RETTE TIL ET LIV UTEN VOLD**

267

268 Alle mennesker har rett til et liv uten vold. Vold mot kvinner er et samfunns- og
269 folkehelseproblem, og vold i nære relasjoner har til hensikt å utøve eller opprettholde
270 makt og kontroll i et nært forhold. FN slår fast at vold mot kvinner utgjør et alvorlig
271 hinder for utvikling og likestilling mellom kjønnene. Nasjonalt kunnskapssenter om
272 vold og traumatisk stress har dokumentert at så mange som en av ti kvinner har
273 opplevd voldtekt.

274

275 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 276 • at alle barnehagene i Sandnes skal undervise 5-åringene om vold og overgrep
- 277 • at holdningsskapende arbeid mot seksuell trakassering og seksualisert
- 278 mobbing må tas inn i grunnskolen
- 279 • at seksualundervisningen må styrkes, og det må undervises i kjønne
- 280 maktrelasjoner, respekt for den andre og grensesetting
- 281 • å sikre økt kompetanse på kjønnsuttrykk blant ansatte i barnehage og skole
- 282 • at handlingsplan mot vold og overgrep i nære relasjoner styrkes og følges opp
- 283 • bedre belysning og ryddigere vegetasjon for tryggere gater og parker. Dette er
- 284 spesielt viktig for mange kvinner.
- 285 • at kollektivtilbudet bedres kvelds- og nattetid for å øke tryggheten for dem som
- 286 ferdes ute
- 287 • at krisesenter gjøres kjent og at kommunen må ha et reelt langvarig botilbud
- 288 for voldsutsatte som trenger det
- 289 • at vi får mer kunnskap om minoritetskvinnens situasjon, som i dag er
- 290 overrepresentert på krisesentrene
- 291 • at Funkishuset fortsatt får støtte slik at de kan fortsette oppfølgingen av sitt
- 292 gode arbeid med utsatte kvinner i rusmiljø
- 293 • at kvinner med psykiske problemer får oppfølging gjennom mestringsenheten

294

295

296 **NEI TIL SALG AV KVINNEKROPPEN**

297 Sandnes skal være en kommune for alle innbyggerne, og vi i Sandnes SV godtar
298 ikke at kvinner reduseres til salgbare kropper i det offentlige rom. Jenter i kommunen
299 må få vokse opp med et sunt og godt forhold til sitt kjønn, sin seksualitet og sin
300 kropp. Pornografi er krenkelse av både kvinner og menn.

301

302 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 303 • at det offentlige rom skal ikke ha kvinneundertrykkende reklame
- 304 • å sikre et godt krisesentertilbud
- 305 • at strippeklubber ikke får etablere seg i kommunen
- 306 • at skolen må gjennomføre holdningsskapende undervisning mot pornografi
- 307 • at sexkjøpsloven består og blir fulgt opp med blant annet exit-programmer for
- 308 prostituerte
- 309

310

EN KOMMUNE FOR BARN OG UNGE

311

312 **BARNEHAGER**

313

314 Barn er 20 prosent av befolkningen, men 100 prosent av framtida. En god barndom
315 varer livet ut, derfor er det viktig å legge et godt grunnlag allerede i barnehagen. SV
316 er stolte av alt vi har fått til på barnehagefronten, både nasjonalt og lokalt. Det viser
317 at et forholdsvis lite parti kan ha stor gjennomslagskraft. Vi tar barns oppvekstvilkår
318 på alvor! SV ønsker å fortsette å jobbe for god kvalitet i barnehagene. Barnehagen
319 skal være en trygg møteplass for alle, der toleranse og respekt for ulikhet læres, og
320 der kvalitet og et godt pedagogisk tilbud skapes av kompetente ansatte med
321 utdanning. Ett av ti barn opplever vold og overgrep i løpet av barndommen. Vi ønsker
322 å sikre at de eldste barnehagebarna lærer om grensesetting og seksuelle overgrep
323 allerede i barnehagen.

324 Vi vil fortsatt ha full barnehagedekning, og ønsker å innføre kontinuerlig
325 barnehageopptak.

326 Staten har vedtatt ny pedagognorm i barnehagen. Det betyr flere ansatte, noe som er
327 positivt, men det er en del som nå er ansatt i pedagogstillinger på dispensasjon. Vi vil
328 styrke muligheten til å ta etterutdanning eller videreutdanning for ansatte slik at de får
329 mulighet til å kvalifisere seg til stillingen. I tillegg må vi sikre nok fagansatte, slik at det
330 alltid er nok voksne tilstede med barna.

331

332 **Sandnes SV vil arbeide for:**

333

- 334 • å sikre kvalitet i barnehagene – både på bygg og innhold
- 335 • å innføre 50% barnehagelærerdekning,
- 336 • økt grunnbemanning
- 337 • at flere barn med ulik etnisk opprinnelse begynner i barnehage
- 338 • at Sandnes kommune har en offensiv utbyggingsstrategi
- 339 • at alle nye barnehager skal være kommunale eller ideelle
- 340 • rekommunalisering av de kommersielle barnehagene
- 341 • at mer fleksible åpningstider vurderes i tråd med familier behov
- 342 • at flere menn rekrutteres til alle stillinger i barnehagene
- 343 • full bemanning ved sykdom og fravær, samt ved pedagogenes planleggingstid
- 344 • at lønn til vikarer legges inn i budsjettet
- 345 • å styrke den kommunale vikarbanken med faste stillinger
- 346 • å redusere maksprisen for barnehageplasser til 2013-nivå
- 347 • kontinuerlig barnehageopptak
- 348 • gratis kjernetid i barnehage for 4- og 5-åringene
- 349 • at barn i hovedsak skal få plass i nærbarnehagen for å redusere reiseavstand
- 350 • å sikre at de eldste barnehagebarna lærer om grensesetting og seksuelle
351 overgrep

352

353

354

355 **SKOLE OG UTDANNING**

356

357 SV er skolepartiet! Vi vil skape en best mulig offentlig skole der alle har rett til utdanning
358 etter evner og forutsetninger ivaretas. Kommunen plikter å gi barn og unge et
359 skikkelig skoletilbud, både faglig og sosialt. Nærskoleprinsippet er viktig. Elevenes
360 muligheter for læring og utvikling sikres best i trygge omgivelser i deres eget
361 oppvekstmiljø. Vi ønsker ungdomsskoler i hver bydel, og ikke storskoler. Tilstrekkelig
362 skolekapasitet må dessuten være en betingelse for utbygging i bydelene i Sandnes.
363 Skolene må bygges store nok til å tåle befolkningsveksten i bydelene. SV vil avvikle
364 dagens SFO-ordning. Vi ønsker heldagsskole der læring, ernæring og fysisk fostring
365 står i fokus. Skolen skal være gratis, dette gjelder også skoleturer.

366 Kompetente lærere er viktig for å skape et best mulig læringsmiljø. SV ønsker derfor
367 å sikre jevnlig etter- og videreutdanning for lærere. Staten har økt lærertettheten i
368 skolen. Det betyr flere lærere, som igjen betyr bedre læring. Men vi må sikre at det er
369 nok personell i skolen og at de faktiske elevgruppene ikke blir for store, slik at hver
370 enkelt elev får den oppfølgingen som trengs. Da må vi sikre at assistenter fortsatt får
371 følge elever som trenger ekstra tilrettelegging, slik at de klarer seg i skolehverdagen.

372

373

374 **Sandnes SV vil arbeide for:**

375

- 376 • å forsvare gratisprinsippet i skolen, slik at alle elever får delta på lik linje
- 377 • å sikre at det ikke blir ytterligere utsettelse av barneskole i Skaarlia
- 378 • å bygge en barneskole i Sandnes sentrum
- 379 • å sikre at nye skoler i Sandnes ikke bygges større enn B21 skoler
- 380 • å sikre at lærernormen ikke skal være et tak for hvor mange lærere en skole
- 381 skal ha, men at det er et absolutt minimumstall
- 382 • kompetanseheving for assistenter
- 383 • at elevenes opplæring er tilpasset elevenes forutsetninger og behov, og at
- 384 dette følges opp med nok ressurser
- 385 • å innføre gratis skolemåltid for alle elever
- 386 • at hver skole har egen rektor som ansvarlig pedagogisk leder – ikke
- 387 sammenslåing av administrasjonene ved skolene
- 388 • en heldagsskole der alt skolearbeid er lagt til skoledagen, og lekser ikke er en
- 389 del av elevenes fritid
- 390 • at vi i påvente av heldagsskolen reduserer foreldrebetalingen på SFO
- 391 • å styrke opplæringen for barn med flerkulturell bakgrunn, også
- 392 morsmålsundervisning
- 393 • å sikre nok ressurser til den pedagogisk-psykologiske rådgivningstjenesten,
- 394 PPT, for å unngå ventelister
- 395 • mer praktisk rettet undervisning bl.a. ved å utvide og videreutvikle
- 396 prøveordningen med arbeidslivsfag
- 397 • at skolen ikke privatiseres, SV vil ha en god og moderne offentlig skole for alle
- 398 • at skolen forblir en reklamefri sone
- 399 • samarbeid med Rogaland fylkeskommune om å sikre attraktive, videregående
- 400 utdanningstilbud i Sandnes
- 401 • at det fortsatt legges stor vekt på arbeidet mot mobbing
- 402 • at det legges vekt på forebygging av seksuell trakassering i skolen

403

404 **UNGDOMSDELTAKELSE**

405

406 Det er viktig at det fins et allsidig fritids- og aktivitetstilbud i kommunen, slik at alle
407 unge finner noe de trives med og mestrer. Fritidsklubber, idrettslag, organisasjoner
408 og uorganisert virksomhet bidrar til økt trivsel, engasjement og inkludering.

409 Deltakelse er en forutsetning for tilhørighet. SV mener det må legges stor vekt på
410 rekruttering av ungdom med minoritetsbakgrunn. Funksjonshemmet ungdom skal ha
411 muligheten til å delta sammen med funksjonsfriske og til å ha egne tilrettelagte
412 fritidstilbud. Aktivitetstilbud skal være likeverdige, ikke betinget av bosted og
413 økonomi.

414

415 **Sandnes SV vil arbeide for:**

416

- 417 • å opprettholde eksisterende fritidsklubber, og sikre etablering av nye
- 418 livssynsnøytrale tilbud i bydelene som mangler dette tilbudet
- 419 • å sikre fortsatt drift av L54
- 420 • å utvide ordningen med opplevelseskort for vanskeligstilte barn og unge til å
- 421 gjelde flere
- 422 • å støtte uorganisert aktivitet med tilbud om øvingslokaler, digitale verksted,
- 423 LAN etc.
- 424 • å støtte arrangementer og prosjekter innenfor film, teater, musikk, dans og
- 425 andre kulturuttrykk der ungdom er initiativtakere, deltakere, utøvere eller
- 426 målgruppe
- 427 • å støtte aktiviteter som prioriterer å inkludere ungdom med
- 428 innvandrerbakgrunn
- 429 • å involvere ungdom i styring og drift av fritidstilbud
- 430 • å sikre ressurser til kulturelle, sportslige og sosiale fritidstilbud
- 431 • å støtte fora for ungdoms demokratiske deltakelse og meningsytringer
- 432 • å gi ungdomsrådet større innflytelse - bruke ungdom som høringsinstans i
- 433 kommunale saker som berører deres situasjon
- 434 • å videreføre og styrke Sandnes unge bystyre og Sandnes ungdomsråd
- 435

436 **KULTUR**

437

438 Sandnes SV vil styrke kommunens kulturliv både innen den allmenne kulturen og for
439 å kunne gi kommunens innbyggere profesjonelle kunst- og kulturopplevelser i byens
440 kulturarenaer. Det må legges til rette for et mangfoldig, kvalitetspreget og varig
441 kulturtilbud. Det er også viktig å ivareta og formidle byens kulturarv. Kunnskap om
442 kultur og historie bidrar til identitetsforståelse og toleranse.

443

444 Bibliotek og idrettsarenaer er viktige møteplasser for alle innbyggerne og bør ha en
445 sentral plass i kommunens planer. Bydelshus, fritidsklubber, idrettsanleggene i
446 bydelene og ved Sandnes stadion og skoler er viktige for kulturopplevelser og for en
447 bred folkelig deltakelse i byen og bydelene. SV vil støtte opp om bredde- og
448 barneidrett.

449 Kulturskolen er et viktig grunnlag for barn og unge i Sandnes, og bør styrkes.
450 Kontingenten må reduseres til et akseptabelt lavt nivå for å gi alle barn mulighet til å
451 delta.

452 Sandnes SV mener at aktiv satsing på kultur bidrar til å styrke identiteten og
453 tilhørigheten til byen. Det skaper nye arbeidsplasser og styrker kommunens
454 anseelse. Større satsing på kultur skaper kreativitet og bidrar til nytenking og utvikling
455 på mange områder.

456

457 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 458 • å styrke et variert og aktivt musikk- og konserttilbud i Sandnes gjennom å
459 etablere underskuddsgaranti for enkelte arrangement som kan søkes om fra
460 kulturkontoret
- 461 • å støtte Sandnes kunst - og kulturhuset som spennende og inkluderende
462 kulturarena
- 463 • å sikre at flest mulig kan benytte Sandnes kunst- og kulturhus ved å øke det
464 kommunale tilskuddet slik at tilgjengeligheten for brukerne og utøverne blir
465 bedre
- 466 • å holde biblioteket i sentrum søndagsåpent
- 467 • å sikre at Kulturvernprosjektet "Vel bevart i Sandnes" styrkes. Gamle,
468 verneverdige hus bør vernes siden de representerer en del av det originale
469 Sandnesmiljøet, og dermed vår historie og identitet.
- 470 • å stimulere til nyskaping innen kunst- og kulturprosjekter
- 471 • at kommunen støtter Vågen videregående skole i å gjennomføre eksterne
472 framføringer
- 473 • sikre Sandnes kunstforening midler til å holde en forsvarlig fullårsdrift som
474 byens moderne kunstsenter
- 475 • å sikre at støtte til frivillige lag og organisasjoner styrkes og at flere idrettslag
476 og ideelle organisasjoner får økonomisk støtte til sitt arbeid
- 477 • å videreføre spennende kunst- og kulturopplevelser der barn og unge er aktive
478 deltakere, for eksempel Barnas By og Eventyruka

- 479
- 480
- 481
- 482
- 483
- 484
- 485
- 486
- 487
- 488
- 489
- 490
- 491
- 492
- 493
- 494
- 495
- 496
- 497
- 498
- 499
- å støtte et åpent og variert museumstilbud i byen. Vitensenteret må sikres forsvarlig drift. Et eget Sandnes bymuseum for lokalhistorie bør også reetableres i moderne fasiliteter
 - at kommunen stimulerer til og deltar i interkommunalt samarbeid om nye og eksisterende kulturanlegg og kulturtilbud. Det må sikres politisk representasjon i styrene
 - å bidra til at byen fortsatt kan utvikle cinematek, kunsterverksteder, utstillingslokaler og flere kulturelle møteplasser
 - å opprettholde eksisterende fritidsklubber og sikre etablering av nye kommunale fritidsklubber i bydelene som mangler dette tilbudet
 - å sikre ny svømmehall på Ganddal
 - å arbeide for at alle som ønsker det får tilbud om plass i kulturskolen
 - å opprettholde og styrke Den kulturelle skolesekken til barn og ungdom og den Kulturelle spaserstokken for eldre
 - å forby reklame rettet mot barn
 - å sikre at kommunen overtar og legger til rette for bruk av den "gamle tørkehallen" i Vågen til sommerkonserter, markedsplasser, loppemarkeder etc.
 - å sikre at breddeidretten får gode kår, og samtidig legge til rette for toppidrett
 - at kommunen fremmer anti-dopingarbeid i samarbeid med lag og organisasjoner
 - at Sandnes Kommune sikrer eierskap i Filmkraft Rogaland

500

501

502

503

504

505

506

507

508

EN BÆREKRAFTIG KOMMUNE

509 NÆRINGSUTVIKLING

510 En god næringsutvikling må inkludere tradisjonelle virksomheter innenfor industri og
511 handel og ny næring knyttet til energi, kommunikasjon, utdanning og kultur. Sandnes
512 SV vil arbeide for et bærekraftig næringsliv med lokal produksjon, og vi ønsker
513 småskalaproduksjon velkommen.

514

515 Sandnes kommune bør være pådriver for å legge til rette og stille til disposisjon
516 arealer for å stimulere og tiltrekke seg bedrifter som vil satse på fornybar og grønn
517 industri. Kommunen bør utarbeide en strategi for bioøkonomi for å legge til rette for
518 flere arbeidsplasser basert på produksjon av fornybare biologiske ressurser og
519 reduserte klimagassutslipp.

520

521 Forutsetning for et konkurransedyktig næringsliv er tilgang på kompetent
522 arbeidskraft, og kommunen har derfor en viktig oppgave i å sørge for at Sandnes er
523 en attraktiv kommune å bo og arbeide i. Det er viktig at kommunens handlingsplan
524 for næringsarbeid reflekterer at kommunen ikke bare trenger attraktive
525 arbeidsplasser, men også legger til rette gode boområder, gode kommunale
526 tjenester, kollektivtilbud, kulturtilbud og attraktive idretts- og friluftsområder.

527 Sandnes SV vil arbeide for:

- 528 • at Sandnes kommune legger til rette for og stiller til disposisjon arealer for å
- 529 • stimulere og tiltrekke seg bedrifter som vil satse på fornybar og grønn industri
- 530 • at kommunen legger til rette for bedrifter som satser på bioøkonomi
- 531 • bærekraftig sjømatproduksjon i lukkede anlegg
- 532 • å gi lokale leverandører og bedrifter mulighet til å tilby varer og tjenester til
- 533 • kommunen ved aktiv bruk av kommunens innkjøpsreglement
- 534 • tilgang til næringsarealer
- 535 • at industriområder ikke blir omregulert til boligområder
- 536 • styrking av sentrum som et attraktivt handelsområde
- 537 • at Forus Næringspark ikke omgjøres til et utbyggingsselskap, men fortsatt
- 538 • tilrettelegger arealer for næringsaktivitet på Forus
- 539 • at Sandnes Kommune sikrer offentlig laste- og lossekai for bedriftene i
- 540 • regionen
- 541 • at Sandnes Havn sikres langsiktige og gunstige betingelser for framtidig drift
- 542 • på Somaneset
- 543 • at kommunen fortsetter samarbeidet med Sandnes Sentrum
- 544 • å styrke og stimulere til økt torghandel
- 545 • å legge til rette for en bærekraftig helårs reiselivsnæring
- 546 • at IVAR fortsatt skal være et interkommunalt selskap som skal ha som
- 547 • hovedmål å sikre innbyggerne reint drikkevann, avløp og renovasjon til
- 548 • kostpris
- 549 • å opprettholde Høgsfjordsambandet, og å sikre fortsatt båtrute til Lysebotn

550

551 **JORD- OG SKOGBRUK**

552 Sandnes er en stor landbrukskommune, og det er særst viktig at jord- og
553 skogbruksnæringene sikres gode og forutsigbare driftsvilkår. Kommunen har i alt for
554 lang tid bygd ned verdifull matjord. For Sandnes SV er det svært viktig å hindre
555 denne nedbyggingen, og heller arbeide for å øke matproduksjonen i kommunen på
556 en bærekraftig måte. Jord- og skogbruk kan også være viktige verktøy for å redusere
557 CO2-utslipp ved karbonbinding i jord og plantemateriale

558 Dersom matjord likevel bygges ned, må utbygger skaffe til veie dobbelt så stort
559 dyrkbart areal. Hvis matjord må flyttes skal det skje til uproduktive områder og ikke
560 allerede dyrket jord.

561 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 562 • å hindre nedbygging av matjord. Der konflikter oppstår mellom vern av dyrka
- 563 mark og utbygging, skal Sandnes SV forplikte seg til å verne jordbruksareal.
- 564 • å sikre landbruket gode og forutsigbare driftsvilkår
- 565 • at beiteareal må sikres slik at husdyrhold ikke reduseres
- 566 • at utmarksbeiter må utnyttes i større grad
- 567 • å øke sjølbergingsgraden til minst 50%
- 568 • at det innføres et kommunalt nydyrkningstilskudd
- 569 • at jord- og skogbruksnæringen skal bidra og delta i bioøkonomisk utvikling
- 570 • at kommunen legger til rette for et mer aktivt skogbruk med gode rammevilkår
- 571 for skogeiere

572

573 **BYUTVIKLING**

574 Sandnes er en kommune i sterk vekst. Sandnes SV vil legge avgjørende vekt på
575 jordvern hensyn ved utbygging i Sandnes øst, og mener utbygging krever
576 bybane/busway til Sviland, Gandsfjord bru og tunnel fra Gandsfjorden til Vatne.

577 Sandnes sentrum er inne i en omstillingsprosess med stort press fra utbyggere som
578 vil bygge både høyt og tett. Det er derfor viktig at de folkevalgte har styringen over
579 utviklingen. For å skape en god kommune trenger vi forutsigbare demokratiske
580 prosesser som gir mangfold med handel og næringsvirksomhet, boliger,
581 kulturaktiviteter, fritidsaktiviteter, arbeidsplasser, utdanningstilbud, grønne lunger og
582 åpne rom ut mot Gandsfjorden.

583 Sandnes SV mener vi må legge til rette for at det blir utbygging på Dale, selv om
584 fylket har lagt vekk eksisterende planer. Det er derfor viktig at Gandsfjord bru

585 kommer med i Bypakken, slik at det blir enkelt å legge til rette for miljøvennlig
586 transport til og fra Dale.

587 For å sikre et levende sentrum vil vi ta vare på kulturminner og eldre villabebyggelse i
588 sentrum, samtidig som vi legger til rette for fornying som ikke er i konflikt med
589 kulturminner og eksisterende bomiljø.

590

591 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 592 • at Sandnes kommune sikrer varig vern av Sandnesmarka for å ta vare på
- 593 matjord og sikre jordbruk, friluftsliv og biologisk mangfold
- 594 • å støtte opp om Regionalplan Jæren sine mål om fortetting langs
- 595 kollektivakser og i sentrum
- 596 • at bydelssentrene videreutvikles ved fortetting innen eksisterende grenser
- 597 • at boligbygging fram til 2032 skal dekkes gjennom utbygging av allerede
- 598 regulerte områder, og utbygging i fremtiden skal skje i Sandnes Øst for å
- 599 spare jordbruksareal i regionen
- 600 • å ta vare på kulturminner og eldre villabebyggelse i sentrum, og legge til rette
- 601 for fornying og fortetting som ikke forringer eksisterende bymiljø
- 602 • at det bygges rimelige boliger med god kvalitet for førstegangsetablerere
- 603 • at behovet for seniorboliger dekkes
- 604 • å sikre at byutviklingen er politisk styrt og ikke styrt av utbyggernes interesser
- 605 • at Sandnes Tomteselskap underlegges politisk styring slik at tomteselskapet
- 606 ikke blir en premissgiver i byutviklingen, men et redskap for å gjennomføre
- 607 vedtatt kommuneplan
- 608 • at bruken av oppsjønsavtaler skal opphøre
- 609 • at folk skal få mulighet til å arbeide i nærheten av der de bor
- 610 • å legge til rette for at arbeidsintensive virksomheter kan etablere seg nær
- 611 kollektivknutepunkt
- 612 • at boligområder ikke etableres i konflikt med etablert næringsvirksomhet, som
- 613 for eksempel Sandnes Havn
- 614 • at nytt svømmeanlegg legges til Ganddal
- 615 • utendørs badeanlegg i sentrum

616

617 **MILJØVENNLIG TRAFIKKAVVIKLING**

618 Biltrafikken er den største miljøutfordringen i Sandnes. Løsningen for det voksende
619 storbymiljøet på Nord-Jæren og i Sandnes er å etablere et langt bedre buss- og
620 togtilbud. Vi vil lede gjennomgangstrafikken over Gandsfjord bru, i et ringvegsystem
621 utenom bykjernen, og skjerme boligområder mot gjennomgangstrafikk og støy.

622 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 623 • at det bygges bru med kollektivfelt over Gandsfjorden
- 624 • elektrisk båt mellom Hanasiden og Lura til Gandsfjord bru er på plass
- 625 • at Lura stasjon gjenåpnes og Lura blir kollektivknutepunkt mellom Sandnes
- 626 • øst og resten av kommunen
- 627 • at større deler av Sandnes sentrum blir bilfritt ved at parkering skjer i en
- 628 • randzone rundt bykjernen og ved kollektivknutepunkt
- 629 • at antall parkeringsplasser i sentrum reduseres samtidig som kollektivtilbudet
- 630 • økes, og at det settes av parkeringstilbud til grupper med spesielle behov
- 631 • at kommunen prioriterer klimavennlige kjøretøy ved innkjøp og leasing
- 632 • at busstilbudet i hele kommunen blir bedre
- 633 • økt kapasitet med elektrisk drift på båtruta Riska-Stavanger
- 634 • at koordinering mellom kollektivruter må bli bedre slik at reisetid reduseres
- 635 • at Ålgårdsbanen gjenåpnes
- 636 • økt statlig finansiering av kollektivtilbudet
- 637 • å prioritere bygging av gang- og sykkelvegnett
- 638 • å arbeide for at regjeringen endrer skattesystemet slik at det ikke skal være
- 639 • skatt på subsidiert kollektivtransport til og fra arbeid
- 640 • at kommunen må bli høringsinnstans og folkevalgte må få komme med krav til
- 641 • Kolumbus vedrørende kollektivtilbud i egen kommune
- 642 • bedre kollektivtilbud også i helger, helligdager, ferier og til friluftsområder og
- 643 • strender
- 644 • konvertering av bussveien til bybane
- 645 • at en mye større andel av godstrafikken må over på sjø og bane slik at vi
- 646 • reduserer tungtransport på vei
- 647 • å etablere "hent meg"-ordning i områder med dårlig kollektivtilbud
- 648 • at Sandnes må gjenoppstå som sykkelby med gode sykkelveier
- 649 • og sykkelparkering i sentrum og ved kollektivknutepunkt i bydelene
- 650 • å fortsette utviklingen av bysykkelordningen og arbeide for utplassering av
- 651 • elsykler ved alle kommunale barnehager
- 652 • at tunnelen mellom Espedal og Frafjord blir en realitet

653

654

655 **KLIMA**

656 Vi vil arbeide for at Sandnes følger opp kravene som Fremtidens byer stiller, og at
657 klimaforliket blir tatt på alvor. Det er nødvendig med effektive energi- og klimatiltak for
658 at vi ikke skal ødelegge for framtidige generasjoner.

659 Sandnes bør følge prinsippene om sirkulær økonomi slik at råvarer og energi
660 gjenbrukes og avfall kan bli råvarer.

661 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 662 • at Sandnes kommune skal halvere klimautslipp innen 2032 i samsvar med
- 663 FNs klimapanel
- 664 • at kommunen stiller strenge miljøkrav ved innkjøp av varer og tjenester, og tar
- 665 hensyn til energibruk og klimautslipp
- 666 • at kommunen stiller krav til landstrøm for cruisekip
- 667 • at kommunen skal ha en miljøeffektiv forvaltning og være en pådriver for
- 668 ENØK-tiltak
- 669 • at det stilles krav om bruk av alternative energikilder til oppvarming i boliger og
- 670 næringsbygg
- 671 • at vi får økt gjenbruk av bygge- og rivningsavfall, både for kommunale og
- 672 private prosjekter
- 673 • at Sandnes skal være pådriver i bruk av mer tre i offentlige bygg, for å
- 674 redusere CO2 - utslipp
- 675 • at flere kommunale virksomheter blir miljøfyrtårnsertifisert
- 676 • å sikre Lyse Energi som interkommunalt selskap for energi- og miljøpolitisk
- 677 styring på Nord-Jæren
- 678 • å utfordre Lyse til å arbeide for mer miljøvennlig og fornybar energi framfor
- 679 investering i fossil energi
- 680 • at det gjennomføres planmessige tiltak for energieffektivitet og et godt
- 681 inneklima i alle skoler, barnehager og andre kommunale bygg
- 682 • at kommunen skal sørge for tilstrekkelig antall ladestasjoner for elbil og -sykkel

683

684

685 **ANSVARLIG NATUR - OG MILJØVERN**

686 Vi har et regionalt ansvar for å ta vare på den vakre og varierte naturen i Sandnes. Vi
687 må verne jordbruksjord og sikre biologisk mangfold. Sandnes må ta vare på de unike
688 mulighetene for rike natur- og friluftsopplevelser til fots, på sykkel og til vanns.
689 Strandlinjen skal være tilgjengelig for alle, og vi må sørge for at det er nære
690 friområder med grønne lunger i alle bydeler, og velholdte lekeplasser i
691 boligområdene.

692 Landbasert vindkraftutbygging fører til store inngrep i de minst berørte
693 naturområdene vi har. Bevaringsverdige økosystemer og viktige friluftsområder
694 ødelegges i stor skala og gir i større grad inntekter til utenlandske investorer enn
695 klimavennlig energi. Sandnes SV mener vindkraftutbygging bør skje til havs.

696 Kommunens miljøplan skal være et sentralt styringsdokument og videreutvikles for å
697 sikre en bærekraftig utvikling av kommunen

698 **Sandnes SV vil arbeide for:**

- 699 • at verneverdige bygg, naturområder og truede dyre- og plantearter blir tatt
- 700 vare på
- 701 • Varig vern Sandnesmarka
- 702 • at giftige sedimenter på bunnen av havnebassenget kartlegges og fjernes
- 703 • at det ryddes opp i gamle fyllinger
- 704 • å sikre biologisk mangfold
- 705 • at miljøplanen i større grad benyttes som styrende dokument
- 706 • at det ikke vil gis flere konsesjoner for utbygging av vindkraftverk i Sandnes
- 707 kommune.
- 708 • at Preikestolområdet blir varig vernet
- 709 • at det ikke tillates kommersiell turisme i Sandnesmarka
- 710 • å sikre fortsatt drift av forskningsstasjon og genbank på lms
- 711 • en nærnaturlov for å beskytte naturen der folk bor
- 712 • å sikre allmenn ferdsel i strandsonen
- 713 • at det ikke åpnes for ny hyttebygging der strandsonen blir berørt
- 714 • at friluftsrådene støttes økonomisk
- 715 • vedlikehold av eksisterende turstier, og at det anlegges flere turstier
- 716 • at grøntdraget mellom Ormaskogen og Rundeskogen via tidligere Varatun
- 717 fyllplass bevares og utvikles med park
- 718 • å gjøre Altonaparken mer attraktiv og at den bindes sammen med sentrum
- 719 langs fjorden
- 720 • at Rogaland Arboret fortsatt sikres som regionalt friområde
- 721 • å åpne Storåna fra Gandsfjorden til Sandvedparken
- 722 • å beholde Sandvedparken. Dette grøntdraget skal ikke reduseres
- 723 • at det reguleres for en framtidig strandpromenade langs fjorden fra Luravika til
- 724 Aspervika

